

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

برنجی سنه: ایکه نهمی جلد

نومرو: ۲۲

۵ مارت ۳۳۸

پایان مینک

۱

دوقنور اسمعله برابر یوله چیمق برعنا بدی .
بونی برکده دها اوکون هپ برابر، اومفرزه لرده کی
خسته لری معاینه، بنده بایرام هته سی ایچون اذنی
کیده جک بر آرقاداشک برینه وکالت ایچون حرکت
ایده جکیز کون برداها اکلامد . اکسیکی کیدی هیچ
پیتیموردی: همان هر لحظه برجه بره کک یاریم ساللا،
قاچامانلره بهانه بولویور، میداندن قایب اولویور،
موکرا کلدیکی زمانده: «آمان جانم نه قادیارچی بر...
شوراده... اوچ دوت ساعتده واریرز... دها
آشنامه بر بیل وار...» دیه کندی کندی
آووتورجه سنه لافلر سولیلوردی .

صوکه دفعه برکده چارشیده بر سانبی قادیاندن
استانبوله داتر حوادنلر آغده چالیشیرکن یا قالدوم
ویوسف نه اولورسه اولسون یوله چیقالم دیه قولوندن
بایدوب طابور قرارکاهی اولان دوغرو یوردوم .

مخصوص صابا سوقاقلردن کیدی یوردوم، اونی
طانیان برینه راست کلوبده افیردی به طوولماستندن
فورق یوردوم . چونکه طبیعتی اوقدر تحفه دی که، بر
چوچوق کی، بهمه حال نه ایسترسه محاطنه بایدبره،

ملکستی بخش ایدر . دیه بیلیم که فلسفه بی هضم
ایده بیان برقفا، برآنده جوتی بردن کوره بیلجک
برقدردنه مالک اولاییلر . چونکه فلسفه نیک نظری
عالمه دول، کوروشی بسیط، فقط احاطه لیدر .
وظیفه سی هر ضدکی کوروش شیلرده بر رابطه حقیقه
وخفه آرمقدرد . ذهنلر ایچون تکفل ابتدکی
الک مهم فائده، افکار مخالفه آراسینده بر آهنگ
وتوازن تأسیس ایتمه سیدر . اولک ایچیندرکه فلسفه
تدریسی ضعیف اولان برسلطانیدن چیقاجق طلبه
بهمه حال محدودانظر اوانی اضطرارنده در . بو کی
کنجیلر یا دعا وعبادتله هر عقده نیک حله قانع اولاجق
یاخودده ساده مادیانه قیمت و بره ک مقدسات جمعیتی
بر حقیقت اوانی اوزره قبول ایتمه یوب اونی انکاره
بایتمه جکلردر . بونک سببی ایسه کندیلرینده الاستیقت
فکره نیک عدم وجودی ومعلومات مکتسبه لری آرا-
سند کی موازنه سزا کندن باشقه برینی دکلدردر . بالنتیجه
عالمک صفت میزبیلرندن اولان تسامح وحدودسز
کورم بیلدک خاصه لرندن محروم قاله جکلردر . بوتعجیر
ایتمش ییلردن ایسه نفع ملکیت نامه نه امید ایدیلر بیلیر
بیله هم ؟

وظائف علمییه و تربیه سندن مجملات ابتدکیم
نودرسک یعنی «فلسفه» نیک لازم کلدیکی طرزده
تدریس اولنه بیلیمسی ایچون نه کی اسامانه محتاج
اولدیمیزی بر ایکنجی مقاله شه موضوع اتخاذ
ایده جکیز .

من علی

باطلی حاصل اولیور . ریاضیه به یکی باشلاش بریمیدی
طلبه ایچین عالم خارجی ارقام وکیاندن تشکیل ایتشدردر .
(پتاغور) ک بوسله به داخل اولان خلفلری ایچین
بالجمله اجسام، ضاعلری نیک التماساق وتلافی نقطه لری
سیانیمش برر شکل هندسیدن باشقه برشی دکلدردر .
بالنتیجه «ارقام ایله افاده، بر شکل هندسی به ارجاع
ایدیلر بهین همنی، حقیقت اولقدن اوزا قدر «طبی
طلبه نیک مفکره سنه حاکم بولنور .

۳- مشخص علملرک موضوعی ایسه خواسته
وثر اولاییلر موجودات یعنی (ماده) در . فیزیق،
کییمیا و بوتون موالید نیکه علملری هپ آل ایله
دوقنولور، کوزله کوروله بیلیر شیلری موضوع بحث
ایدلر . بو علملر طلبه به کورمک، تدبیرق وتحلیل
ایتمک ملکستی بخش ایدر و بوسورتله اولری کوردکلری
اکلامه تشویق آیلر . واراق، علوم مشخصه ایچین،
مقول اولان دکل، بلکه هم مقول وهمده وجود
اولاندردر . ریاضیه بایتمه نیک اوصاف هندسیه سنه
اویغون بر جسم خارجینک وجود ویا عدم وجودی
هیچ بر زمان بر ریاضی ایچین دوشونولاز . یوراده
ایسه مسئله بر عکسدر ؟ علوم طلبیه ده اصل اولان
مطلق دکل، بلکه مشاهده در .

قاعده دن نتیجه، کلدن جزئه کیداز، بالعکس
جزؤدن کلمه، واقعه دن قانونه انتقال اولنور . برینک
اصولی یوقاردن اشاعه به، دیگر نیک اصولی ایسه
اشاعه دن یوقاری به در . یعنی بری تعلیلی، دیگرکی
استثنائی در . علوم طبیعیه ساحه سندن کی مشاهده
اساسی، بوندن طرولای طبابی انجق کوردیکی شیئه
ایاندیرر . واولارده ایسترسه من، حتی فرقه بیلر
واردن سزین کوروب دوقنوادینی شیئی انکاره اجتناب
ایدلر .

*

کورمیلورکه اوچ زمربه تازیق ایتدیکنز
علوم، باشلی باشنه مطالعه ایدیلدکلری زمان، حقیقه
آنجق برر جهتن تماس ایتدکلری ایچین، مفید
اوله جکلری برده مضر نتایج تولید ایدیلور . معمایه
اولنلرک بولله چه مضر نتایج تولید ایتکلری، قیمت
حقیقه و علملرینی تنزیل ایتز، فقط اوضرر و بریمی
جهنلری ده فائده لی برحاله کتیرمک، الک مهم برنمایم
وتربیه و طبیعیه سیدرکه اهالی هیچ بر زمان جائز اولاماز .
ایتمه بو نقطه درکه (ایسه) لری تشکیل وتأسیس
ایدن ارجحیلرک نظر دقلرینی جلب ایتیش و پروگراملرده
یکی بردرسک لزوم وجودینی حس ایتدیرمشدی .
تدریس ایدیلان بالجله علوم بردرسده توحید ایتک،
همنی بر حاکم مفرد حضورنده یوزلشدیرمک،
دارغین اولانلرینی باریشدیرمق، یکدیگرسته یان باقاندلر
اولورسه تربیه لری ورمک، حدیثی بیلمه یوب آننک
آریشه به جکی برلره اوزانلار بولنورسه اولنلر حدلرینی
بیلدیرمک اقتضا ایدیلوردی . ایتمه بواحتیاجه تقابل
ایتمک اوزره وضع ایدیلان درس (فلسفه) در .
«فلسفه» هرشیدن زیاده انسانه هر طرفی کورمک

عادتا فارشیدسند کئی افسونلاردی، انسان قورقدیننه
اونغرارمش . بنده او قادار قورقدیم شی نهایت
باشمه کلدی .

هیچ امیدایتمه دیکم بربرده اوکره بر آرقاداش
چیقدی . دوقنور همان چه کیده بر آدم کی اوزون
اوزون وداعلاشما به قویلدی .

بو آرقاداش ده اوجوالری اولدیندن اذنی کیتیمک
ایچون مرکز کلب . بن، کچ قالدق، دیه اونی
زوزلارکن دوقنور کندی غلجه بوکا برچاره بولدی .
«جانم ذ ناشیمدی قالدق اولیلده بولده آفشاملین
واراجیز . ممتازینه یارین صبح حرکت ایدر بیلیر .
اونکچون کچ قالدق سق بولده بر کویده کچه لهرز،
یارین صبح شفقله ممتازک یاندمیز .»

کندی ده داخل اولدنی حلاله بو صورت حله
همنز کولدک . آرقاداش دوقنوره اوله دیورسک
آما، کچه باشقه کویده قالدق ناصیل جسارت
ایده جکسک ؟ «دیه ده دوقنور مراقبی مراقبی نه
وارکه صانک؟» دیدی . اوبری اونی دها مراقبایدیرمق
ایچون «نه اولاجق که؟... اشغیا! دوقنورک
نشتمی برالون کی سونلرک بی کوستردی: «بربو،
بر چاوش ایکی ده نفر وار .» همان بن آیلیم:
«کندکله، صبحه اونباشیستی صابایورسک .» اکری
بر نظرله بکا باهرق «بو، عزیزم... بنده صبحه
اونباشیستی ده، ایکیمزده، غیر محارب، بیطرف،
کیسه لرز... محاربه سزلرک خرجی... دیدی،
بو سوزله هیچ اولازسه محاوره کی کسه لرک یوله
قوبولمه چایشدم .

نه بایدمسسه امکانی اولمادی، ونهایت یوله
چقدیمز زمان ساعت دردی کچوردی .

یوله ایکن دها بریاددی . یاده لدلی به یکیری
سوربور، صبحه اونباشیستله برچاوش وایکی نفردن
عبارت اولان فرزه سزدن آریلیر ویا کینه کیده
حیوانی باشی بوش برافرق آتوقی صابوق تورکو
سویله مک قوبولویوردی . منتظماً بمله کینه صراحت
ایده رکن او، طوتدی برصو باشده، کندیته بر
ضیافت چکیمک باشلادی: (اوح نه اعلا! نه اشاعرانه!)
دیه ده سولیلوردی .

هان باشمه بو دلی بلای سارالره خیر دعا
ایتموردم . کچه یاریلری بولرده قانی هیچ ده خوشه
کیده بر حال دکلدی . هر تورو محدودلر بر طرفه،
یاغزده یا یا کیده لری ده دوشونویوزدم . آرتیق همنز
اوافق بر تپیه طیرمانیوردی، اورادن بر ساعت
قادر سوردن بر بوغاز ایتمه اینه جکدک، دوقنور
بنه حیوانی سورمش بزدن ایچم آچیلمشدی .
کوز سزدن قایب ایتمه زله بر سلاح سسی دوعامز
بر اولدی . چاوشله نفر سلاحلرینی اله آلهرق
قوشمه باشلادیلر، بنده آتی صبحه اونباشیسته تسلیم
ایتمد واولرله برابری تپیه طیرماندق .

اوکرده کی منظره کی کورور کورمن همنز کولمک
باشلادق .

نوركله و مرغورله

مستمره) كتي تعبیرله كندیلرینی دیکرلردن آیردیلر. نفوس چوغالوبده قلاتلر بویه درك بارچالاندی و قتیله بر (نوتهم = اونون) ده باغلی اولان جماعتلرده بر جوق بارچالره آیریلدی. تلرله، قوبولر (آق و نره) دییه ایکی به آیریلدیلر.

ایتلر بارچه لایه رقی و صوکره اوغولاشمش اولان اولان (قره ایت = قرایت) لرله، (آقت = اسبکت) لری میدانله کتیردیلر.

نهایت اوغوزلرده ایکی به آیریلار (اون اوغوز = غز) و (دوقوز اوغوز = تفرغز) قوملرینی تشکیل ایتدیلر. ایشته اورخون حوالیشنده بر دولت قورارقی چنیلرلرک (توکوبه) اسمیه طائیدقلری (اولوغ تورکلر) بو اون اوغوزلردر. ودوقوز اوغوزلردر. (اویغور) اویغون دن اویان، مطیع اولان آدم معناسنه کایر. چین استیلارلرک قارشیشنده طوتونامیه رقی اوکاباچ ویرن واسیرلرک ذلته قاتلانان اوغوزلر دیکرلردن دوقوز اوغوز اسمیه آیریلش بو بوندروغنی باشی ویردیکی ایچین (اویغور) دنیمشدر. اولوغ تورکلرسمه ملی غرورلرینی طاشیورلر. و (توونک) اورمانلرک جوراق و بطاقتلی طویراقلرلنده یاشامای، دوشمانلرینه باش ایکمکدن چوق یوکسک بولیورلدی. عذیله دیکر طرفنده ایرانک قوتلی اوردولری قارشیشنده طوتونامیان تورکلر، اولوغ تورکلردن (تاجیک) اسمیه آیریلورلدی. اولوغ تورکلر بولری ده اویغورلر کی کندیلرین آشاغنی کوروپورلدی. تاجیک (کوله تورک) دیمکدر. بوندن دولاییدرکه ارمنی لر تحقیر مقامنده بزه (داجیک) دیرلر. اک اسکی تورک قوملرین بریسی ده تورکلردر. اولوغ تورکلر کندیلرینی بوسو ککچیلردن آیریمده ایدیلر. بونکله برابر خاندانلری آراسنده ازدواجلر اولیور دکادی.

بیانکه خانک خانونی، تورکس بکی (توبوق) ک قیز قاردهشی ایدی. (توبوق آبدیسی. آزن)

ایتمه که چالیشهرق باقیشدق. نهایت قاپو آرقاسنده بر-س «کم او؟» دییه باغیردی. کولوکندینی طانتدی. دمبرلر، زنجیرلر حرکت ایدر کی ایچرده شانه برتیلر اولدی. قاپو ایچلی قالیلی سسلر و بردرک آچیلدی. براننده چیراطو غش و کانای ایچه کوره بیلیم ایچون چیرایی باشی حذاسنده قالدیرمش برآدام قاپو اوکنده کوزو کدی. اولار بر ایرکیدی. برکیشی برینه بش آتی کیشی کورونجه شاشامش و همان بوشده کی الیه قابی قابیه جق کیدی. نه ایسه کویلو مسله بی آکلاندی. آداجیز قاپنک ایچنه کیروب بزه «بوورک!» دیدی. حیوانلر ایچون کویله «صو یاتنده کی دای کوستر اوراسی صاغلایچه...» دیای.

مصطفی نهار

بو کور دوکومی (اوغوز افسانه سی) تمامیه چوزو بوری؟ خایر، چونکه افسانلرک بوتون تورک قوملرلنده مشترک اولمادیقی، مشترک اولمیرک مهم برقسینه بیله صوکرادن کچدیکی سوله به بیلیرز. بوکا قارش (اوغوز) لرک بر بارچه سی اولان اورخونلیرلر آراسنده دوغان بواسم کیندیک، حدودینی کینشله تهرک ایچریسنه همین بوتون عین عرقدن کلن قوملری آلیور. (تورک) تعبیرلری اویغورلردر. داهای عمومی بر حال آلمش اولوب و قتیله بو اسمی طاشینان اورخونلیرله خصوصی بر شکله (اولوغ تورک) دیورلر. اویغورچه آل یازیلردن برنده (فون لوقوق. خواتیستوانیت. ن ۲۷ ص ۴۱) شو جله بونی کوستر: «... اولوش قاشو خانی اوردو چایل کندرکایکی اولوغ تورکت باشدانکی چیکیل آرسلان ایله تیر کورک آلب بورغوچان آب تارخان بک ایله تیرک ارکیتون اوغزینیه...» اولوغ تورک یعنی بو بوک تورک تعبیری اسلامده صوکرانه اولدی. کیملره ویریلدی؟ اولاشوراسنی سوله مک لازمدرکه (تورک) تعبیری حدودینی تمامیه کینشله تهرک عین قان وعین ذیلدن کلن بوتون قوتلری حسدودی ایچریسنه آلدینی زمان بوتیمیرک ایلاک صاحبلی شرف اعباریلر اولان آیریانی و بوسو ککلر (اولوغ تورک) اسمیه محافظه ایتیلرلر. نشکیم و قتیله (عرب) اسمی موجود دکادی. صوکرادن برچوق قوتلری اطرافنه طوبلایان بر عرق تعبیری اولارقی یاشادی. لاکین بواسمک صاحبلی (عرب عاریه)، (عرب

النی آرقه سنه دایامش، اوزون صوباسنی اوموزندن دوغری اوزاعش اولدینی حالده بولنده دوام ایدیلور، آرا صیرا بکا نرلی اولدغنی صوریور، ایسته کز جواب ویردیکم ایچون اوده فضله ایشی اوزاقبور. بواک بر نقطه سنده اختیار «صاغه!» دیدی. همین او طرفه قیوریلدی. ویر آز طیرمانقدن صوکره طاغک آرقه سنه ایندک. آرتیق دوزه چیمشدق. کویلی الیه افک برکوشه سنی کوستردرک «چفک اراده!» دیدی. همینده صوکر برغیرلدرله نوب طوپلاندق. یول ایچه دوام ایتدی، کوجوک بر قوری به دالوق، اورادن چیقار چیمساز دایان «ایسته بوراسی!» دیدی. برقاویه دوغری کیتدی انده کی صوباسیله هم ووریلور، همده «سام آغا! سام آغا!» دییه سسله یوردی. همینده آرخلچانده دکادک. یا آدم یوقسه...؟ دهریشدن بر سس ایشیدیرکی اولدق. بربرمزه بردن سونجیزی بللی

به بیکرک اطرافنده اوچ درت تانایری چویان کویکی صارمش صایورلر، حیوان اورکدرک اولدینی برده دونوبور، هم آراسیرا چفته آندجه دوقورک ایکی الیه به بیکره صارلسی کورولیکه ددکر برحالی. نه ایسه اونی بو حالدن قورتاردق بینه بولومزه دوام ایده جکمز. وقت دوقورده: «سورودن آیریلانی قورد قایر، دیزلری؟» دیم.

آرتق یولز ایکی طاغ آره سنده کاه ایجه ان کاه کینشله یین بر یولدی. یول آلدجه کونش ده تپه ده کی آغاچلر اوستنه اکیلور، بوغازک ایچی سرنلهمکه باشلیوردی. یول کینشارنده بر ده کرم خرق اوزانیوردی. ده کرمده بریسنه راست کایر سده ایچه بولومزی اکلیمغه قراروردم. نهایت ده کرمه واردق. بر اختیار کویاویله بر چوجوق مرکب بولکله مکله مشغول دیلر، یا نلرینه یا نلشدق. سلام صباحدن صوکره کیده جکمز برده داهای نه قدار قالدینی صوردی. آتی ساعت داهای بولومز اولدینی سوله دی. «بو کچه سز اورابه واراماز سیکز. تا شوراده آتانی آتشیجه کوی وار اما...» دیدی.

بوسوزنی تمامیلوب تماملما مقده متحیر بر لحظه دوشوندی، صوکره بزه کویک ایلریشنده کی صوی کچمه به جکیزی، ذاتا اورابه کیدنجیه قدار قاراکانی آدم عقالی باصاچدن کچدی برینی بولامزک امکانی اولمادیندن بحث ایتدی. همین بربرمزه باقه قالدق. برکزه محق اولان برشی وارسه اوده عمل مقصوده بو آقشام وارامازک امکانی یوقدی. بزه باپسله جق بر ایش قایوردی: کچه بی کچیره جک بر بر یولانی... کویلو ده بو آقشام برینه کیده به جکیدی، اما ایلرله خانک چیفتلکنده کی دکرمن خرابه سنده قالاچینی سوله دی. چیفتلک سوزنی دیوار دویماز دوقور آتیلدی: «ای باب، ایشته بویکجه چیفتلکده قنارلارز» دیدی. کویلو عجیب بر باقیشله اونی سوزدی. صوکره: «خانک چیفتلکنده سزنی باریندیرده قی بر یوق که...» بینه دوقور آتیلدی: «قوس قوچه بر چیفتلک آتی کیشی به بر بولامازسه عیب...» «یوق ائندی، اوله سوزایچه. و قتیله او چیفتلکده بر دوکون اولدی. اوچ یوز، بش یوز کیشی به یاقین مسافرک یاریسی دیشارده چادرلرده یاریسی کوشکده یاندیلر. اما... شیمدی کوشک یانیق...» قالان برقاچ اوداده خرابات برشی «دوقور بوسوک ایدیدی بوشه چیمساین دییه «آدم باشمزی صوقاچق بر قووق الب بولورز.» اختیار: «هایدی بابا، دوش اوکزه!» صوکره همینه بردن: «بزم قافله آرش!» دییه باغیردی.

بولده بدق. کونش شیمدی تمامیه غروب ایتش، اطراف آلاجه قارانیق، درجه درجه اشیانلرک قوبولور، سس صدا کیشمش، خفیف خفیف آقان صویک شیرلنسیله، مرکبک و به بیکرلرک آتانی سسلرلندن باشقه برشی یوق. دوقور کوندوزکی کوه زله کنی قایب ایتش، صوموور. اختیار ایکی